

Taalhomogene groepen 'Regionale taalvariatie'

Lesvoorbeeld

Functioneel meertalig leren in het secundair onderwijs

Entiteit

Contactpersoon

Heleen Rijckaert, HTISA Gent

1. Doelstellingen

- a. Verhoging van de betrokkenheid van de leerlingen bij de opdracht.
- b. Verhoging van de spreekansen bij de leerlingen.
- c. Verhoging van de metalinguïstische competenties bij de leerlingen (door talen te vergelijken en daarover te reflecteren).
- d. Leerlingen ontwikkelen dieper begrip van de leerstof.
- > Leerplan Nederlands Katholiek Onderwijs Vlaanderen (tweede graad):
 - e. De leerlingen kunnen met het oog op doeltreffende communicatie in een ruim gamma van meer en minder nabije taalgebruikssituaties bewust reflecteren op: (ET aso 38.2 – 38.3 / kso en tso 37.2 – 37.3)
 - × Standaardnederlands en andere standaardtalen;
 - × nationale, regionale, sociale en situationele taalvariëteiten;
 - × in onze samenleving voorkomende talen;
 - × normen, houdingen, vooroordelen en rolgedrag via taal.

2. **Duur:** 1 lesuur

3. **Doelgroep:** 3de -4de jaar TSO

4. **Klasopstelling:** (taalhomogene) groepjes

5. **Werkwijze:**

- a. Doelstellingen van de oefening scherp stellen: Wat wil ik kunnen na deze oefeningen?
 - × Ik kan uitleggen hoe de taalsituatie in mijn geboorteland is.
 - × Ik kan uitleggen hoe de taalsituatie in Vlaanderen is.
 - × Ik kan de taalsituatie in mijn geboorteland vergelijken met de taalsituatie in Vlaanderen.
 - × Ik kan het begrip tussentaal uitleggen.
 - × Ik kan een tekst schematiseren.
- b. Leerlingen gaan in gesprek met klasgenoten die dezelfde moedertaal spreken aan de hand van de onderstaande vragen. Leerlingen mogen hun thuistaal gebruiken.
 - × Verschilt de taal die op het journaal gesproken wordt van de taal die de mensen onderling spreken?

- × Verschilt de taal in verschillende delen van het land?
 - × Verschilt de taal die jongeren en ouderen onder elkaar spreken?
 - × Verschilt de taal die jongeren onder elkaar spreken?
 - × Verschilt de taal die jongeren onderling spreken van de officiële taal?
- c. Leerlingen vatten de uitkomsten van het gesprek over de situatie in hun thuisland samen en leggen het uit in het Nederlands. Ze gebruiken de richtinggevende vragen (zie vorige stap) en schema's om hun uitleg te ondersteunen.
- d. Een leerling (eventueel een leerling die in België geboren is) legt uit hoe de taalsituatie in Vlaanderen precies zit (ondersteund door schema op het oefenblad).
- e. Videofragment 'Man over woord', beantwoorden van de vragen.
- f. Tekst lezen (krantenartikel). Leerlingen markeren kernwoorden in kernzinnen, vatten de tekst samen in een schema (T-schema of mindmap).
- g. Zelfevaluatie: Wat kan ik na deze oefening?
- × Ik kan uitleggen hoe de taalsituatie in mijn geboorteland is.
 - × Ik kan uitleggen hoe de taalsituatie in Vlaanderen is.
 - × Ik kan de taalsituatie in mijn geboorteland vergelijken met de taalsituatie in Vlaanderen.
 - × Ik kan het begrip tussentaal uitleggen.
 - × Ik kan een tekst schematiseren.

6. **Materiaal**

- Oefenbundel
- Videofragment 'Man over woord'

7. **Effecten / evaluatie**

- Verhoging van de betrokkenheid van de leerlingen bij de opdracht.
- Verhoging van de spreekkansen bij de leerlingen.
- Verhoging van de metalinguïstische competenties bij de leerlingen (door talen te vergelijken en daarover te reflecteren).
- Door meer bronnen te gebruiken (thuis talen en taalsituatie in geboorteland, discussie en vergelijking met de situatie in Vlaanderen) komen de leerlingen tot een dieper begrip van de leerstof.

8. **Tips / ervaringen**

- Zorg ervoor dat je een goed zicht hebt op de talige achtergrond van je leerlingen.
- Denk op voorhand goed na over de groepssamenstelling.
- Leerlingen die geen taalpartner hebben, kunnen de opdracht in het Nederlands of in een andere contacttaal uitvoeren. Voorzie dan wel voldoende ondersteuning.
- Meestal zijn de talige achtergrond en het taalniveau van leerlingen zeer divers. Daarom is het belangrijk om te differentiëren: geef leerlingen de mogelijkheid om zelf te bepalen welke taal ze willen gebruiken om (een deel van) de taak voor te bereiden.